

องค์การอนามัยโลกประกาศการคัดเลือกสายพันธุ์ไวรัสไข้หวัดใหญ่สำหรับผลิตวัคซีน
ประจำปี 2562 สำหรับประเทศทางซีกโลกใต้

เมื่อวันที่ 24-26 กันยายน 2561 องค์การอนามัยโลกได้จัดการประชุม ณ The Centers for Disease Control and Prevention เมืองแอตแลนตา ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากองค์การอนามัยโลกและเครือข่าย รวมถึงบริษัทผู้ผลิตวัคซีน เข้าร่วมปรึกษาหารือในการคัดเลือกสายพันธุ์ไวรัสไข้หวัดใหญ่ที่ได้รับจากสมาชิกห้องปฏิบัติการเครือข่าย เพื่อนำไปใช้ผลิตวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สำหรับประเทศทางซีกโลกใต้ ซึ่งขณะนี้องค์การอนามัยโลกได้แจ้งมายังศูนย์ไข้หวัดใหญ่แห่งชาติ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์แล้วว่า สายพันธุ์ไวรัสไข้หวัดใหญ่ที่ถูกคัดเลือกมาใช้ผลิตวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ประจำปี 2562 สำหรับประเทศทางซีกโลกใต้ ประกอบด้วย

It is recommended that egg based quadrivalent vaccines for use in the 2019

southern hemisphere influenza season contain the following:

- an A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-like virus;
- an A/Switzerland/8060/2017 (H3N2)-like virus;
- a B/Colorado/06/2017-like virus (B/Victoria/2/87 lineage); and
- a B/Phuket/3073/2013-like virus (B/Yamagata/16/88 lineage).

It is recommended that egg based trivalent vaccines for use in the 2019

southern hemisphere influenza season contain the following:

- an A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-like virus;
- an A/Switzerland/8060/2017 (H3N2)-like virus; and
- a B/Colorado/06/2017-like virus (B/Victoria/2/87 lineage).

It is recommended that the A(H3N2) component of non-egg based vaccines for use in the 2019

southern hemisphere influenza season be an A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016-like virus together with the other vaccine components as indicated above.

จะเห็นว่าสายพันธุ์วัคซีนแบบ Trivalent ของทางซีกโลกใต้ที่ประกาศใช้ในปีก่อน มีองค์ประกอบของสายพันธุ์ไข้หวัดใหญ่เปลี่ยนไปจากเดิม 2 ใน 3 ชนิดคือสายพันธุ์ A(H3N2) เปลี่ยนจาก A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016(H3N2) มาเป็น A/Switzerland/8060/2017 (H3N2) และ B เปลี่ยนจาก B/Phuket/3073/2013 (Yamagata lineage) มาเป็น B/Colorado/06/2017 (Victoria lineage) จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลกพบว่าเชื้อ A(H1N1)pdm09 ที่ระบาดระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – กันยายน 2561 HA gene จัดอยู่ใน subclade 6B.1 และมีความคล้ายคลึงทางแอนติเจนกับเชื้อสายพันธุ์วัคซีน A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09 ที่ใช้ในปัจจุบัน สำหรับเชื้อ A(H3N2) แม้ว่าเชื้อส่วนใหญ่จะความคล้ายคลึงกับสายพันธุ์วัคซีนตัวปัจจุบัน คือ A/Singapore/ INFIMH-16-0019/2016 (H3N2) subclade 3C.2a1

แต่เกิด Genetic drift ขึ้นเล็กน้อยเกิดเป็น subclade 3C.2a2 และการที่องค์การอนามัยโลกเลือกเชื้อ A/Switzerland/8060/2017 (H3N2) subclade 3C.2a2 เนื่องจากเมื่อเปรียบเทียบกับ ferret antiserum ที่ได้จากการฉีดกระตุ้นด้วยเชื้อทั้ง 2 สายพันธุ์พบว่า antiserum ต่อ A/Switzerland/8060/2017 (H3N2) สามารถยับยั้งเชื้อ A(H3N2) ส่วนใหญ่ที่พบในช่วง 8 เดือนที่ผ่านมาได้ดีกว่า antiserum ต่อ A/Singapore/ INFIMH-16-0019/2016 (H3N2) ส่วนเชื้อ B แม้ว่าในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – กันยายน 2561 แถบทุกภูมิภาคของโลกจะพบ B Yamagata lineage มากกว่า B Victoria lineage แต่องค์การอนามัยโลกได้คัดเลือก B/Colorado/06/2017-like virus (Victoria lineage) มาเป็นองค์ประกอบของวัคซีนแบบ Trivalent อาจเป็นการคาดการณ์โดยอาศัยข้อมูลที่ผ่านมาหลายปีจากหลายภูมิภาคของโลกที่พบว่าเมื่อมีการระบาดของ B lineage ใดซ้ำๆกัน 2-3 ปีจะมีการกลับมาของ B lineage ที่ต่างไป รวมถึงเหตุผลของภูมิคุ้มกันที่เกิดขึ้นในประชากร

สำหรับประเทศไทย โครงการ “การศึกษาสายพันธุ์ไข้หวัดใหญ่เพื่อการเตรียมความพร้อมรับมือไข้หวัดใหญ่ระบาดใหญ่ (Study of Influenza strains for supporting of Pandemic Influenza Preparedness Planning)” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยวัคซีนแห่งชาติ (องค์การมหาชน) โดยความร่วมมือของ สำนักระบาด กรมควบคุมโรคและโรงพยาบาลเครือข่าย ได้ศึกษาสายพันธุ์ไข้หวัดใหญ่ที่แยกได้จากตัวอย่างผู้ป่วยในระบบเฝ้าระวังฯ นับตั้งแต่ต้นปี 2561 จนถึงปัจจุบัน เมื่อนำ HA gene มาเปรียบเทียบกับสายพันธุ์วัคซีนแบบ Trivalent ปี 2561 และ ปี 2562 พบว่าสายพันธุ์ที่กำลังระบาดส่วนใหญ่ยังคงคล้ายคลึงกับสายพันธุ์วัคซีนที่กระทรวงสาธารณสุขจัดให้กลุ่มเป้าหมายในปีนี้

สายพันธุ์ที่แยกได้ในประเทศไทยระหว่างเดือนมกราคม - สิงหาคม 2561					
pdmA(H1N1)	ร้อยละ	A (H3N2)	ร้อยละ	B	ร้อยละ
A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09	100	A/Switzerland/8060/2017 (H3N2)	19.67	B/Brisbane/60/2008 (Victoria lineage)	0.00
		A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)	80.33	B/Phuket/3073/2013 (Yamagata lineage)	100

อย่างไรก็ดีระบบเฝ้าระวังเชื้อไข้หวัดใหญ่ยังจำเป็นต้องเฝ้าระวังเชื้ออย่างใกล้ชิดเพื่อทราบแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์ที่ต่างไปจากเดิมโดยเฉพาะเชื้อ A(H3N2) และ B เพื่อวางมาตรการการควบคุมและป้องกันโรค ได้อย่างเหมาะสมและทันการณ์ หากเชื่อมีการเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์และจำเป็นต้องรอวัคซีนตัวใหม่ที่จะนำเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยได้ราวเดือนเมษายน 2562

เอกสารอ้างอิง

1.Recommended composition of influenza virus vaccines for use in the 2019 southern hemisphere influenza season

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2019_south/en/